

İŞSİZLİKTE YATAY SEYİR

Seyfettin Gürsel* Gökçe Uysal** ve Ayşenur Acar***

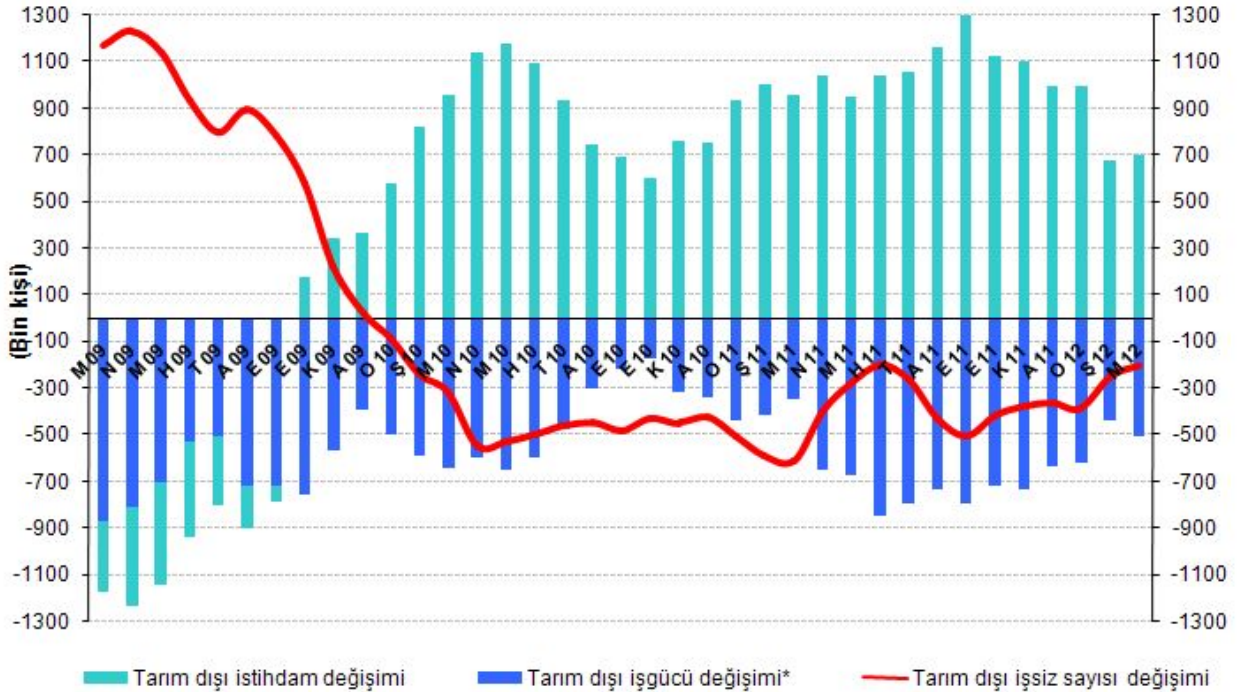
Yönetici Özeti

TÜİK tarafından açıklanan Mart 2012 dönemi verilerine göre tarım dışı işsizlik geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 13,4'den yüzde 12,1'e; mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı ise yüzde 12,6'dan 11,3 seviyesine düşmüştür. Tarım dışı işgücündeki artış ile tarım dışı istihdam artışının neredeyse birbirini dengelemesi sonucu tarım dışı işsizlik oranı az da olsa düşmüştür. Tarım dışı istihdam artışı büyük ölçüde hizmetler sektöründe 71 binlik güçlü artıştan kaynaklanmıştır. Sanayi ve inşaat sektörlerindeki istihdam artışları ise sınırlı bir seviyede kalmıştır.

Tarım dışında yıllık istihdam artışı yavaşladı

TÜİK'in 15 Haziran'da açıkladığı işgücü verilerine göre Mart döneminde (Şubat – Mart – Haziran) bir önceki yılın aynı dönemine göre tarım dışı işgücü 502 bin (yüzde 2,5), tarım dışı istihdam 704 bin kişi (yüzde 4) artmış, tarım dışı işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 202 bin azalarak 2 milyon 506 bine düşmüştür (Şekil 1). Ocak dönemine kadar tarım dışı işgücünde yıllık 600 binin üzerinde artışlar söz konusuydu. Buna karşın tarım dışı istihdamın yıllık olarak neredeyse 1 milyon artmasına paralel olarak tarım dışı işsizlik hızla azalmaktaydı. Şubat 2012 döneminden itibaren hem tarım dışı işgücünde artış hem tarım dışı istihdamda artış yavaşlamış, bunun sonucunda tarım dışı işsiz sayısındaki düşüş de yavaşlamıştır.

Şekil 1 Tarım dışı işgücü ve tarım dışı istihdamın, tarım dışı işsiz sayısına etkisi (yıllık)

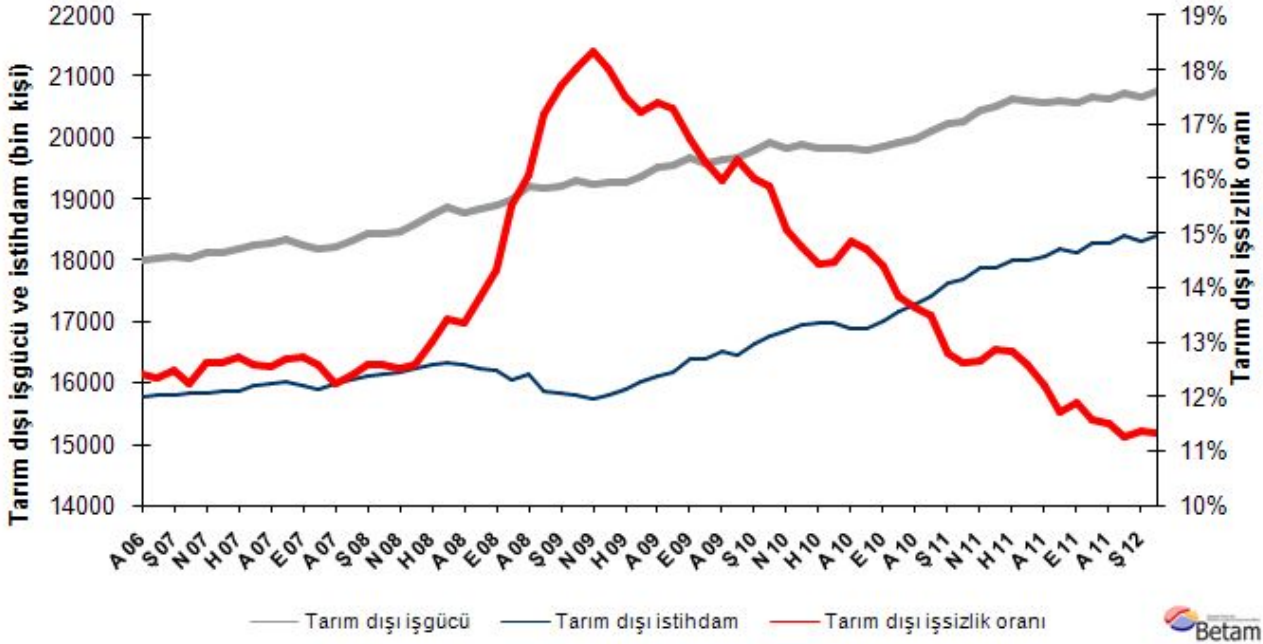

* İşgücündeki artış işsiz sayısını artırıcı etki yaptığından iş gücündeki değişim negatif ile gösterilmiştir

İşsizlik yatay seyrediyor

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Mart döneminde Şubat dönemiyle kıyaslandığında tarım dışı işgücü 89 bin artarak 20 milyon 763 bine ulaşmıştır (Şekil 2, Tablo 1). Tarım dışı istihdam ise 87 binlik bir artışla 18 milyon 412 bine ulaşmıştır. Bu gelişmeler sonucunda tarım dışı işsiz sayısı 2 bin artmış, ancak bu sınırlı artış işgücü artışı ile birleştiğinde tarım dışı işsizlik oranı 0,1 puan düşerek yüzde 11,3'e gerilemiştir (Şekil 2).

Şekil 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

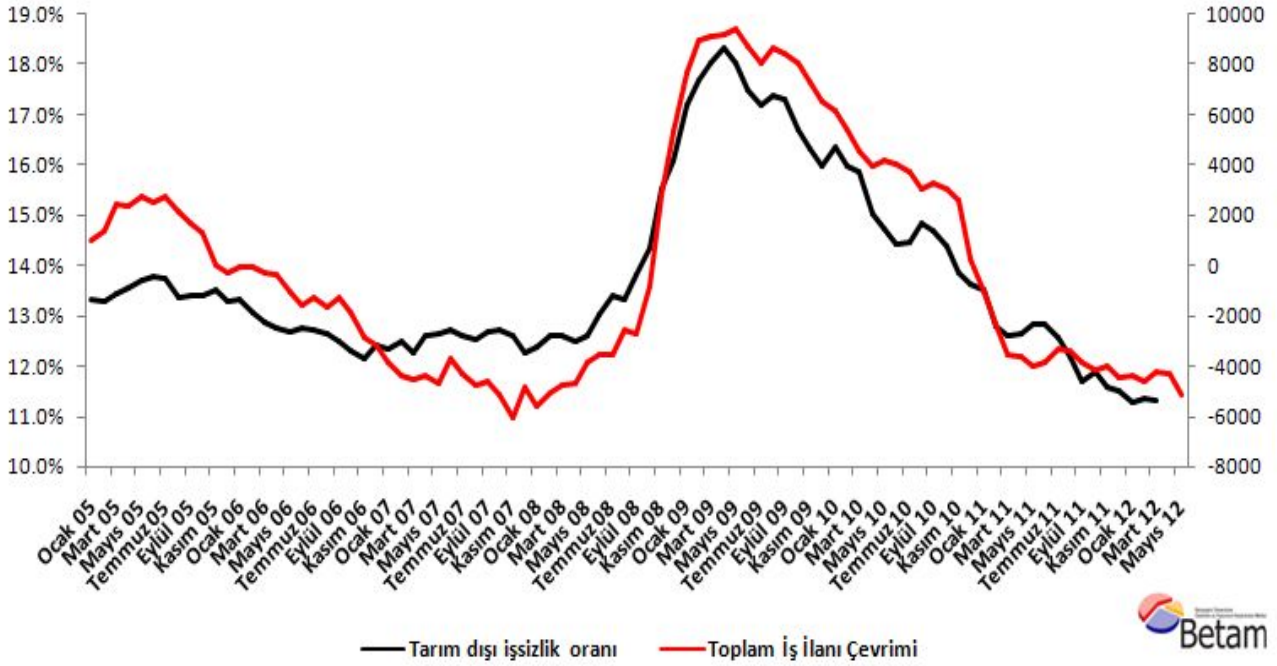
Kariyer.net verilerine göre Nisan 2012 döneminde tarım dışı istihdamda canlanma

Bundan önceki araştırma notlarında Kariyer.net tarafından açıklanan ilan başına yapılan başvuru sayısını mevsim ve takvim etkilerinden arındırıyorduk. Ancak, Nisan ayından itibaren teknik problemlerden ötürü toplam başvuru sayısında gözlemlenen yapısal bir kırılma nedeniyle bir süre için toplam ilan sayısını kullanacağız.¹

Kariyer.net tarafından açıklanan verilere göre firmalar tarafından verilen iş ilanı sayısı Mayıs ayında belirgin bir artış göstermesi Nisan döneminde (Mart-Nisan-Mayıs) tarım dışı istihdamda daha güçlü bir artışa işaret ediyor.

¹ Kariyer.net tarafından açıklanan toplam ilan sayısını mevsim ve takvim etkilerinden arındırdık. Kariyer.net sitesinin zaman içerisinde müşteri sayısının artıyor olmasından dolayı toplam ilan sayısı artan bir seri. Bu nedenle Hodrick- Prescott filtresini kullanarak serinin çevrimini mutlak rakamdan trendi çıkartarak hesapladık. İlan sayısındaki değişimler işsizlikteki değişimlerle ters yönlü ilişkili olduğundan hesaplamalarda ilan sayısı -1 ile çarpılarak negatifi kullanılmıştır. Bu iş ilanı serisinin tahmin gücü ilan başına yapılan başvuru sayısı kadar güçlü olmasa da tarım dışı işsizliğin genel yönüne dair bir fikir vermektedir.

Şekil 3 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı ve toplam iş ilanı çevrimi

Kaynak: Kariyer.net, TÜİK, Betam

Hizmetlerde yüksek istihdam artışı²

Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel istihdam verileri hizmetlerde önemli istihdam artışlarına işaret etmektedir. Hizmetlerde istihdam Mart 2012 döneminde Şubat 2012 dönemine kıyasla 71 bin artmıştır. Şubat döneminde bin önceki döneme göre inşaat istihdamında ciddi kayıplar (110 binlik bir azalış) söz konusuysen Mart döneminde 11 binlik bir artış gözlemlenmiştir (Şekil 4 ve Tablo 2). Mart 2012 döneminde istihdam sanayide sadece 3 bin artmıştır. Bu gelişme sanayi üretiminde gözlemlenen yavaşlama ile tutarlıdır.

Tarım istihdamında ise düşüş devam etmektedir. Bu gelişme son 3 yıldır tarımda yaşanan istihdam artışının sonuna geldiğini düşündürmektedir.

² Sektörel istihdam serileri teker teker mevsim etkilerinden arındırılmaktadır. Dolayısıyla sektörel istihdam rakamlarının toplamı, mevsim etkilerinden arındırılmış toplam istihdam rakamından farklı olabilmektedir. Aradaki fark mevsim etkilerinden arındırma prosedürünün lineer olmamasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 1 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü göstergeleri (bin kişi)

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Şubat 09	19224	15821	3403	17.7%			
Mart 09	19289	15814	3475	18.0%	65	-7	72
Nisan 09	19255	15724	3531	18.3%	-33	-90	56
Mayıs 09	19265	15795	3471	18.0%	10	71	-61
Haziran 09	19257	15885	3371	17.5%	-9	91	-100
Temmuz 09	19360	16029	3331	17.2%	104	143	-40
Ağustos 09	19518	16123	3395	17.4%	157	94	63
Eylül 09	19564	16180	3384	17.3%	46	57	-11
Ekim 09	19668	16380	3288	16.7%	104	201	-96
Kasım 09	19597	16402	3195	16.3%	-71	21	-93
Aralık 09	19636	16501	3135	16.0%	40	100	-60
Ocak 10	19676	16462	3215	16.3%	40	-40	80
Şubat 10	19805	16638	3167	16.0%	129	176	-47
Mart 10	19909	16755	3155	15.8%	104	117	-13
Nisan 10	19821	16838	2982	15.0%	-89	83	-172
Mayıs 10	19880	16950	2930	14.7%	60	112	-52
Haziran 10	19822	16962	2861	14.4%	-58	12	-70
Temmuz 10	19828	16962	2866	14.5%	6	1	5
Ağustos 10	19829	16887	2942	14.8%	0	-75	75
Eylül 10	19799	16890	2909	14.7%	-30	2	-32
Ekim 10	19865	17005	2860	14.4%	66	116	-50
Kasım 10	19929	17170	2759	13.8%	64	164	-100
Aralık 10	19998	17272	2726	13.6%	69	102	-33
Ocak 11	20116	17400	2716	13.5%	118	128	-10
Şubat 11	20228	17638	2589	12.8%	112	238	-126
Mart 11	20257	17705	2552	12.6%	30	67	-37
Nisan 11	20452	17868	2585	12.6%	195	163	33
Mayıs 11	20526	17889	2637	12.8%	74	22	52
Haziran 11	20642	17997	2644	12.8%	116	108	7
Temmuz 11	20602	18013	2589	12.6%	-40	15	-55
Ağustos 11	20560	18052	2508	12.2%	-42	40	-81
Eylül 11	20597	18186	2411	11.7%	37	134	-97
Ekim 11	20586	18139	2447	11.9%	-11	-47	36
Kasım 11	20663	18273	2389	11.6%	76	134	-58
Aralık 11	20643	18272	2371	11.5%	-20	-1	-19
Ocak 12	20732	18396	2336	11.3%	89	124	-34
Şubat 12	20674	18325	2349	11.4%	-58	-70	13
Mart 12	20763	18412	2351	11.3%	89	87	2

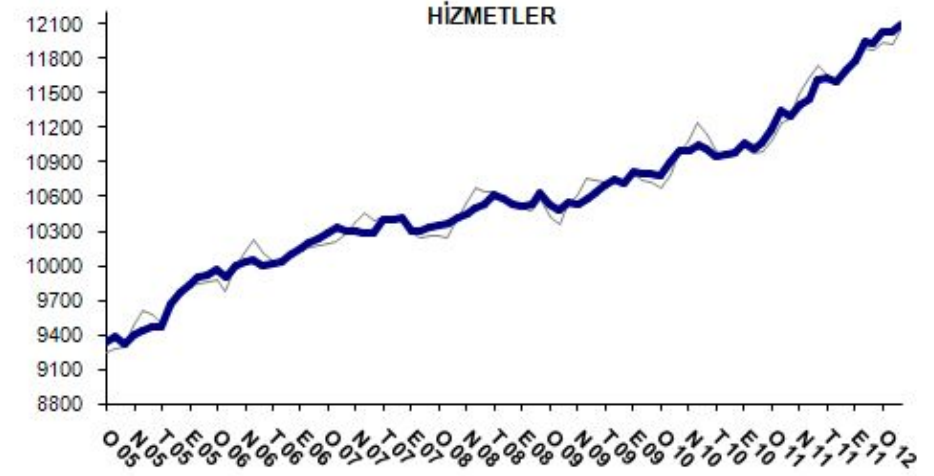
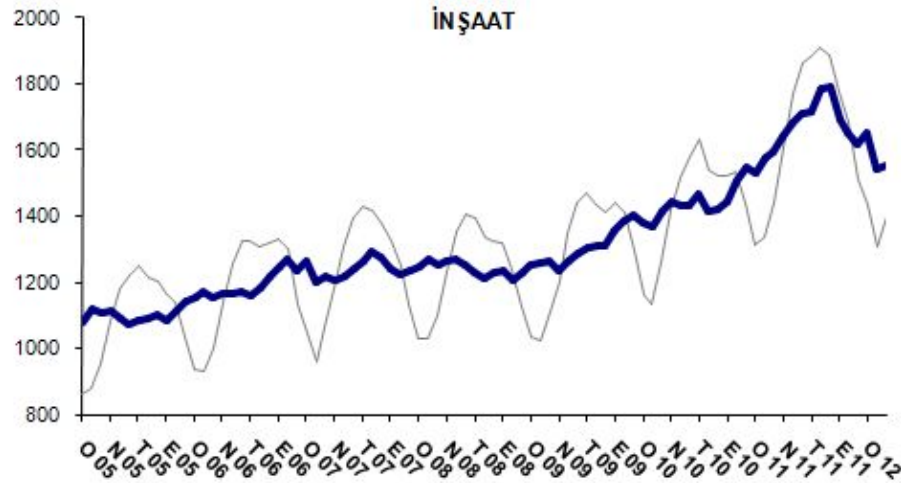
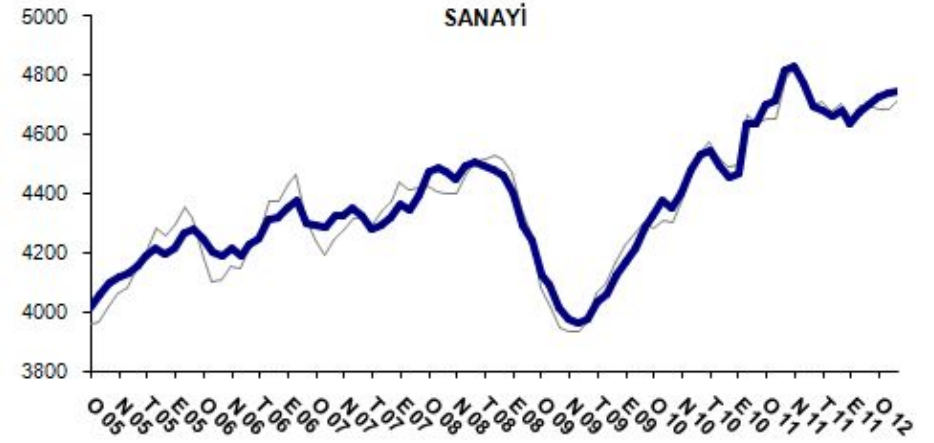
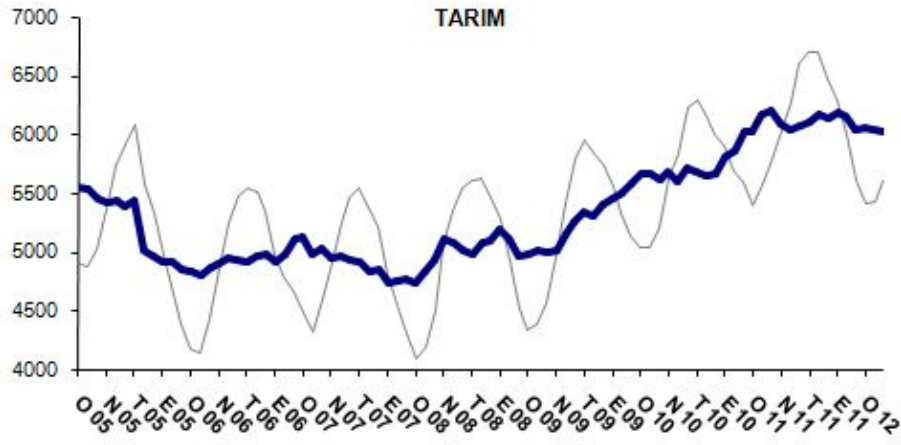
Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel istihdam (bin kişi)

	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler	Aylık değişimler			
					Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler
Şubat 09	5016	4093	1259	10483				
Mart 09	4992	4014	1265	10552	-24	-80	6	69
Nisan 09	5011	3975	1233	10525	19	-39	-33	-27
Mayıs 09	5154	3961	1262	10582	143	-14	30	57
Haziran 09	5253	3975	1289	10633	99	15	27	51
Temmuz 09	5337	4036	1307	10695	84	61	18	62
Ağustos 09	5307	4058	1310	10749	-31	22	3	54
Eylül 09	5395	4125	1311	10723	88	66	1	-26
Ekim 09	5451	4172	1355	10822	56	47	44	99
Kasım 09	5502	4218	1383	10792	51	46	28	-30
Aralık 09	5574	4289	1403	10794	72	71	19	3
Ocak 10	5671	4323	1378	10784	97	34	-24	-10
Şubat 10	5656	4374	1369	10904	-15	51	-9	120
Mart 10	5617	4349	1416	11005	-39	-26	47	101
Nisan 10	5677	4404	1446	11000	60	55	29	-5
Mayıs 10	5595	4478	1429	11055	-82	74	-16	55
Haziran 10	5706	4531	1430	11022	111	53	1	-32
Temmuz 10	5675	4544	1468	10955	-31	14	38	-67
Ağustos 10	5654	4496	1417	10962	-21	-48	-51	7
Eylül 10	5669	4458	1421	10989	15	-38	4	26
Ekim 10	5802	4467	1441	11060	133	9	20	71
Kasım 10	5854	4636	1506	11021	52	169	65	-39
Aralık 10	6027	4640	1548	11068	173	3	41	47
Ocak 11	6030	4699	1530	11191	3	59	-17	123
Şubat 11	6176	4714	1574	11356	147	15	44	165
Mart 11	6196	4821	1593	11292	20	107	19	-64
Nisan 11	6089	4832	1639	11401	-107	11	45	110
Mayıs 11	6046	4774	1681	11445	-43	-58	43	43
Haziran 11	6077	4692	1713	11622	31	-82	32	177
Temmuz 11	6099	4682	1715	11628	22	-10	2	6
Ağustos 11	6175	4660	1783	11605	76	-22	68	-23
Eylül 11	6143	4682	1789	11704	-32	22	6	99
Ekim 11	6181	4637	1692	11777	38	-44	-97	74
Kasım 11	6157	4676	1654	11944	-24	39	-38	167
Aralık 11	6046	4702	1618	11938	-111	26	-37	-6
Ocak 12	6049	4727	1652	12039	3	25	35	101
Şubat 12	6033	4743	1542	12036	-16	16	-110	-3
Mart 12	6027	4747	1553	12107	-6	3	11	71

Kaynak: TÜİK, Betam

Şekil 4 Sektörlerin istihdam değişimi (bin kişi)³

Kaynak: TÜİK, Betam

³ Gri renkle gösterilen seriler ham istihdam rakamlarını, lacivert seriler ise mevsim etkilerinden arındırılmış serileri temsil etmektedir.